

Задача 1.

В таблиці подано дані щодо ВВП, експорту та імпорту країн світу. Розрахувати їх ЗТО, експортну, імпортну квоти та залежності від міжнародної торгівлі, зробити висновки щодо відкритості національних економік

Країни	ВВП, млрд. дол. США	Експорт, млрд. дол. США	Імпорт, млрд. дол. США
США	14 330	1 377	2 190
Канада	1 564	461,8	436,7
Велика Британія	2 787	468,7	645,7
Німеччина	3 818	1 530	1 202

Розв'язок:

Квота Експ. США = $1377/14330 \cdot 100\% = 9,6\%$

Квота Експ. Канада = $461,8/1564 \cdot 100\% = 29,53\%$

Квота Експ. ВБ = $468,7/2787 \cdot 100\% = 16,82\%$

Квота Експ. Німеччина = $1530/3818 \cdot 100\% = 40,07\%$

Квота Імп. США = $2190/14330 \cdot 100\% = 15,28\%$

Квота Імп. Канада = $436,7/1564 \cdot 100\% = 27,92\%$

Квота Імп. ВБ = $645,7/2787 \cdot 100\% = 23,17\%$

Квота Імп. Німеччина = $1202/3818 \cdot 100\% = 31,48\%$

залежності від міжнародної торгівлі = $\frac{1}{2} \frac{(Q_{\text{exp}} + Q_{\text{imp}})}{Y} \cdot 100\%$

США = 12,44%

Канада = 28,73%

ВБ = 19,99%

Німеччина = 35,78%

Задача 2.

- На основі наведених у таблиці показників розрахувати:
 - сальдо торговельного балансу у 2008 і 2009 роках;
 - зовнішньоторговельний обіг товарів і послуг у 2008 та 2009 роках;
 - Темпи росту експорту товарів, імпорту послуг й зовнішньоторговельного обігу у 2009 році;
 - Експортну, імпортну й зовнішньоторговельну квоти у 2009 році.
- На основі отриманих показників охарактеризувати стан та динаміку розвитку зовнішньої торгівлі Великої Британії.

Роки	2008	2009
Валовий внутрішній продукт, млрд. дол. США	2345,0	2727,8
Обсяг експорту послуг, млрд. дол. США.	230,7	273,0
Обсяг імпорту послуг, млрд. дол. США.	172,3	194,1
Обсяг експорту товарів, млрд. дол. США.	448,6	437,8
Обсяг імпорту товарів, млрд. дол. США.	601,1	619,6

РІШЕННЯ

Роки	2008	2009
Зовнішньоторговельне сальдо товарів	-152,5	-181,8
Зовнішньоторговельне сальдо послуг	58,4	78,9
Зовнішньоторговельне сальдо	-94,1	-102,9
Обсяг зовнішньоторговельного обігу (товарів і послуг)	1452,7	1524,5
Темпи росту експорту товарів, у %		97,6 (-2,4)
Темпи росту імпорту послуг, у %		112,6 (12,6)
Темпи росту ЗТО (товарів і послуг), у %		104,9 (4,9)
Експортна квота, у %	28,9	26,05
Імпортна квота, у %	32,9	29,8

Задача 3.

Як працівник відділу маркетингу зовнішньоторговельної фірми проаналізуйте приведену інформацію і визначте найбільш рентабельний варіант реалізації на внутрішньому чи зовнішньому ринках. Визначте експортну ціну продукції фірми.

Показники	Варіанти		
	FAS	CI	DA
Витрати			
а) на	60	14	53
б) сплата мита,	15	60	150

Відпускна ціна – продукції фірми – 1800 грн. (з 10% рентабельністю). Ціни – на аналогічну продукцію на внутрішньому ринку - 2000 грн.

Розв'язок:

1. Визначаємо рентабельність реалізації продукції фірми на внутрішньому ринку:

а) визначаємо витрати фірми

$$1800 - 110\%$$

$$X - 100\%, X = 1636 \text{ грн.}$$

б) рентабельність при реалізації продукції на внутрішньому ринку:

$$\frac{2000 - 1636}{1636} * 100 = 22\%$$

2. Визначаємо рентабельність реалізації продукції на зовнішньому ринку на різних умовах постачання.

FAS	CIP	DAP
а) Визначаємо витрати по експорту		
$1800 + 60 + 15 = 1875 \text{ грн.}$	$1800 + 140 + 60 = 2200 \text{ грн.}$	$1800 + 530 + 150 = 2480 \text{ грн.}$
б) Визначаємо рентабельність експорту		
$\frac{1875 - (1636 + 60 + 15)}{1636 + 60 + 15} * 100 = 9.6\%$	$\frac{2200 - (1636 + 40 + 60)}{1636 + 40 + 60} = 20\%$	$\frac{2480 - (1636 + 530 + 150)}{1636 + 530 + 150} = 7\%$

Відповідь: більш рентабельний варіант - варіант реалізації продукції на внутрішньому ринку

Задача 4. Як працівник відділу маркетингу зовнішньоторговельної фірми проаналізуйте приведену інформацію і визначте найбільш рентабельний варіант реалізації на внутрішньому чи зовнішньому ринках.

Показники	Варіанти		
	FCA	CF	DA
Витрати			
а) на	60	14	53
б) сплата	15	60	15

Відпускна ціна продукції фірми - 1900 грн. (з 10% рентабельністю). Ціни на аналогічну продукцію на внутрішньому ринку - 1820 грн.

Розв'язок:

1. Визначаємо рентабельність реалізації продукції фірми на внутрішньому ринку:

а) визначаємо витрати фірми

$$1900 - 110\%$$

$$X - 100\%, \quad X = 1727 \text{ грн.}$$

б) рентабельність при реалізації на внутрішньому ринку:

$$(1820 - 1727) / 1727 * 100\% = 5\%$$

2. Визначаємо рентабельність реалізації продукції на зовнішньому ринку на різних умовах постачання.

FCA	CFR	DAP
а) Визначаємо експортну ціну		
1900 + 60 + 15 = 1975 грн.	1900 + 140 + 60 = 2100 грн.	1900 + 530 + 150 = 2580 грн.
б) Визначаємо рентабельність експорту		
$\frac{1975 - (1727 + 60 + 15)}{(1727 + 60 + 15)}$ = 9,6%	$\frac{2100 - (1727 + 60 + 15)}{(1727 + 60 + 15)}$ = 8,9%	$\frac{2580 - (1727 + 60 + 15)}{(1727 + 60 + 15)}$ * * 100% = 7%

Відповідь: найбільш рентабельний варіант реалізації - експорт на умовах FCA.

Задача 5. Сума факторингової операції складає 400 тис. дол. США, авансовий платіж – 80%, комісія фактора – 3%. Оплата за оформлення документів склала 315 дол. США, відсотки на залишок нараховувалися з розрахунку процентної річної ставки у 15% річних. Боржник повернув залишки протягом 120 днів з початку укладення угоди. Премія за кредитний ризик – 2%.

Завдання: яку суму отримає фірма, яка продала фактору рахунки?

Розв'язок:

- 1) Комісія фактора – 3%, або 12000 дол. США;
- 2) Премія за ризик – 2%, або 8000 дол. США;
- 3) Вартість факторингу – $(400000 \cdot 0,15 \cdot 120) / 360 = 20000$ дол. США;
- 4) Разом з оплатою документів факторингова компанія отримує – 40315 дол. США;
- 5) Сума, яку отримує експортер – 359 685 дол. США

Задача 6.

Ринок праці в країнах «А» та «Б» описується такими параметрами:

- в країні «А» функція попиту $D_L = 100 - 5W$, а функція пропозиції $S_L = 60 + 3W$,

- в країні «Б» функція попиту $D_L = 120 - 3W$, а функція пропозиції $S_L = 40 + 5W$.

Завдання: 1) чи можливий міжнародний рух робочої сили поміж країнами «А» та «Б»? 2) Якщо можливий, то: а) який його потенційний напрямок? б) при умові зняття всіх обмежень на міжнародний рух робочої сили, яким буде рівень еміграції, якщо погодинна ставка заробітної плати в країні еміграції зросла на 1 дол.? в) яким стане рівень заробітної плати в країні імміграції?

Розв'язок:

1)	«А»: $D_L = S_L$	«Б»: $D_L = S_L$
	$100 - 5W = 60 + 3W$	$120 - 3W = 40 + 5W$
	$8W = 40$	$8W = 80$
	$W = 5$	$W = 10$

Отже, робоча сила буде рухатись із країни «А» в країну «Б», оскільки рівень заробітної плати в країні «Б» вдвічі більший за рівень заробітної плати в країні «А».

2) «А» ($W \uparrow$ на 1\$) $\Rightarrow W = 6$

$$\text{«А» } D_L = 100 - 5 \cdot 6 = 70$$

$$S_L = 60 + 3 \cdot 6 = 78$$

$$S_L - D_L = 78 - 70 = 8 \text{ млн. чол. приїхало до країни «А»}.$$

3) «Б» $D_L - S_L = 8$ млн.

$$120 - 3W - 40 - 5W = 8$$

$$120 - 40 - 8 = 3W + 5W$$

$$72 = 8W$$

W=9 заробітна плата в країні імміграції знизилась.

Задача 7.

Фінансовий менеджер з Канади розглядає можливість тристороннього арбітражу з долларом США, єною та євро, маючи 100 000 канадських доларів. Курс канадського долара: 1,05 кан.дол./дол.США. Курс у Токіо - 1 дол.США = 86,2 єн; курс у Лондоні - 1 фунт стерлінгів = 134,4 єн; курс у Нью-Йорку - 1 дол.США = 0,64 брит.ф.ст. Яким чином здійснити арбітраж (напряму руху коштів), щоб отримати прибуток?

РОЗВ'ЯЗАННЯ:

Варіант 1. Рух коштів з Токіо

1. $100\ 000 \text{ кан. дол.} = 100\ 000 : 1,05 = 95\ 238 \text{ дол. США.}$
2. $95\ 238 * 86,2 = 8\ 209\ 516 \text{ єн. у Токіо}$
3. $8\ 209\ 516 : 134,4 = 61\ 083 \text{ фунтів у Лондоні}$
4. $61\ 083 : 0,64 = 95\ 442 \text{ дол. США у Нью-Йорку}$
5. $95\ 442 - 95\ 238 = 203,7 \text{ дол. США прибуток (або } 213,8 \text{ кан. дол.)}$

Варіант 2. Рух коштів з Нью-Йорку

1. $100\ 000 \text{ кан. дол.} = 95\ 238 \text{ дол. США.}$
2. $95\ 238 * 0,64 = 60\ 952,3 \text{ фунтів;}$
3. $60\ 952,3 * 134,4 = 8\ 191\ 991 \text{ єн.};$
4. $8\ 191\ 991 : 86,2 = 95\ 034 \text{ дол. США;}$
5. $95\ 034 - 95\ 238 = -203 \text{ дол. США - збиток}$

Задача 8.

Фірмі з Ізраїля контрагенти з США пропонують наступні два варіанти розрахунків за контрактом вартістю 200 000 дол.США і терміном дії у 2 роки. За першим з них оплата здійснюється негайно за чеком на 200 000 дол.США (поточний курс – 3,85 шекелів/дол.США). Фірма з Ізраїлю домовляється про розміщення коштів на строковий депозит у національній валюті під 5% річних (складні відсотки, депозит поповнюється). За другим з них оплата здійснюється двома вексями: річним на 100 000 дол.США (з 6% річними виплатами) та дворічним на 100 000 дол.США (з 6% річними виплатами). Прогнозований курс на кінець 1-го та 2-го років угоди: 3,88 шекелів/дол.США та 3,91 шекелів/дол.США.

Завдання. Обґрунтувати кращий з варіантів розрахунку для фірми і вказати, якими методами фірма може мінімізувати валютні ризики, які виникають в результаті операції.

РІШЕННЯ

Векселем

1. $\text{вексель однорічний } 100\ 000 * 1,06 = 106\ 000 * 3,88 = 411\ 280 \text{ шек.}$
2. $\text{вексель дворічний } 100\ 000 * (1+2*0,06) = 112\ 000 * 3,91 = 437\ 920 \text{ шек.}$
3. **Сума = 411 280 + 437 920 = 849 200 шек.**

Чеком:

1. конвертація суми за чеком $200\ 000 * 3,85 = 770\ 000$ шек.
2. Сума за депозитом у національній грошовій одиниці $770\ 000 * (1+0,05) * (1+0,05) = 848\ 925$ шек.

Відповідь: векселем вигідніше, фірма може скористатися кредитами банку під векселі (акцептними) або спробувати укласти опціонні угоди на пару грн./дол.США.

Задача 9.

Американська компанія замовляє у Німеччині обладнання вартістю 500 000 євро з умовою оплати через півроку. На момент укладання угоди курс становить 1,28 дол.США./євро. Фінансовий менеджер американської компанії прогнозує девальвацію долара відносно євро. У зв'язку з цим компанія купує на суму операції 500 опціонів колл, кожен на 1000 євро (номінал опціону), з ціною виконання 1,30 дол.США/євро, та строком виконання через півроку. Вартість одного контракту - 30 дол.США.

Завдання: визначити, в якому випадку опціони захистять компанію від ризиків коливання курсів валют, якщо припустити, що значення спот-курсів через півроку складуть: 1) 1,31 дол.США/євро; 2) 1,34 дол.США/євро; 3) 1,35 дол.США/євро.

РОЗВ'ЯЗАННЯ:

1. $500 * 30 = 15\ 000$ дол. США (затрати на купівлю опціонів).
 2. $(1,31 - 1,3) = 0,01 * 500\ 000 = 5\ 000 - 15\ 000 = -10\ 000$ (збиток);
 3. $(1,34 - 1,3) = 0,04 * 500\ 000 = 20\ 000 - 15\ 000 = 5\ 000$ (прибуток);
 4. $(1,35 - 1,3) = 0,05 * 500\ 000 = 25\ 000 - 15\ 000 = 10\ 000$ (**прибуток**)
- Робити у всіх випадках, щоб зменшити втрати від сплати за контракти.

Задача 10.

Використовуючи дані таблиці, розрахувати наступні показники платіжного балансу Польщі за 2008-2010 рр: 1) сальдо рахунку поточних операцій; 2) сальдо рахунку операцій з капіталом та фінансових операцій; 3) сальдо платіжного балансу країни, на основі отриманих результатів проаналізуйте його динаміку та спрогнозуйте, як буде змінюватись курс національної валюти країни (ревальвація, девальвація)

Таблиця. Показники платіжного балансу Польщі за 2008-2010 рр.

Показники платіжного балансу, у млн. євро	2008	2009	2010
Експорт товарів та послуг	145082	122485	146934
Імпорт товарів та послуг	159334	122160	150314
Доходи отримані	7556	5237	5365
Доходи виплачені	16218	17083	18484
Поточні трансферти виплачені	11270	11072	9577
Поточні трансферти отримані	5743	6300	5072
Рахунок операцій з капіталом (сальдо)	-4068	-5080	-6490
Прямі іноземні інвестиції з країни	3072	3715	3557
Прямі іноземні інвестиції в країну	10128	9896	7319
Портфельні інвестиції за кордон	1701	139	653
Портфельні інвестиції в країну	3490	11387	20744
Інші інвестиції за кордон	4039	3911	3036
Інші інвестиції в країну	17527	5681	9876

РІШЕННЯ

1) сальдо рахунку поточних операцій:

$$2008 \text{ р.} = 145082 - 159334 + 7556 - 16218 - 11270 + 5743 = -28441$$

$$2009 \text{ р.} = 122485 - 122160 + 5237 - 17083 - 11072 + 6300 = -16293$$

$$2010 \text{ р.} = 146934 - 150314 + 5365 - 18484 - 9577 + 5072 = -21004$$

2) сальдо рахунку операцій з капіталом та фінансових операцій:

$$2008 \text{ р.} = -4068 - 3072 + 10128 - 1701 + 3490 - 4039 + 17527 = 18265$$

$$2009 \text{ р.} = -5080 - 3715 + 9896 - 139 + 11387 - 3911 + 5681 = 14119$$

$$2010 \text{ р.} = -6490 - 3557 + 7319 - 653 + 20744 - 3036 + 9876 = 24203$$

3) сальдо платіжного балансу країни:

$$2008 \text{ р.} = -28441 + 18265 = -10176$$

$$2009 \text{ р.} = -16293 + 14119 = -2174$$

$$2010 \text{ р.} = -21004 + 24203 = 3199$$

В 2008 р. та 2009 р. – можлива девальвація національної грошової одиниці та зменшення золотовалютних резервів. В 2010 р. – збільшення золотовалютних резервів та можливе укріплення курсу національної валюти.

ЗАДАЧА 1. Використовуючи дані, наведені в таблиці, визначити, до якої групи країн за класифікацією Світового банку належать зазначені країни:

А) за рівнем доходів;

Б) за рівнем зовнішньої заборгованості

Країна	ВНД на душу населення, 2007р.	ВНД, млн. дол., 2007р.	Експорт, млн. дол., 2007р.	Зовнішній борг, млн. дол.2007р.	Поточна вартість обслуговування боргу, % ВНД
Танзанія	400	16287	2227	4382	22
Таїланд	3400	217348	151100	59520	35
Литва	9920	33472	17180	27190	54
Франція	38500	2447090	546000	4396000	-

Розв'язання

за рівнем доходів = $(\text{Зовнішній борг} / \text{Експорт}) * 100\%$

за рівнем зовнішньої заборгованості = $(\text{Зовнішній борг} / \text{ВНД}) * 100\%$

за рівнем доходів	Визначення	за рівнем зовнішньої заборгованості	Визначення
196,77%	Вище сер.	26,9%	Низький
39,39%	Низький	27,38%	Нижче сер.
158,27%	Нижче сер.	81,23%	Вище сер.
805,13%	Високий	179,64%	Високий

ЗАДАЧА 2. Використовуючи дані, наведені в таблиці, визначити, до якої групи країн за класифікацією Світового банку належать зазначені країни:

А) за рівнем доходів;

Б) за рівнем зовнішньої заборгованості

Країна	ВНД на душу населення, дол., 2007р.	ВНД, млн н. дол., 2007р.	Експорт, млн. дол., 2007р.	Зовнішній борг, млн. дол. 2007р.	Поточна вартість обслуговування боргу,% ВНД
Таджикистан	460	3103	1606	1560	41
Марокко	2250	69352	12750	19910	39
Латвія	9930	22595	8143	33530	110
Фінляндія	44400	234833	89910	271200	-

Розв'язання

за рівнем доходів	Визначення	за рівнем зовнішньої заборгованості	Визначення
97,14%	Низький	50,27%	Середній
156,17%	Нижче сер	28,71%	Нижче сер.
411,76%	Високий	148,40%	Вище сер.
301,63%	Високий	115,49%	Вище сер.

ЗАДАЧА 3. Використовуючи дані, наведені в таблиці, визначити, до якої групи країн за класифікацією Світового банку належать зазначені країни:

А) за рівнем доходів; Б) за рівнем зовнішньої заборгованості.

Країна	ВНД на душу населення, дол., 2007р.	ВНД, млн. дол., 2007р.	Експорт, млн. дол., 2007р.	Зовнішній борг, млн. дол.2007р.	Поточна вартість обслуговування боргу,% ВНД
Кот Д'Івуар	910	17543	8476	13790	90
Індонезія	1650	373125	118000	140000	61
Хорватія	10460	46426	12620	46300	110
Данія	54910	299804	101200	492600	-

Розв'язання

за рівнем доходів	Визначення	за рівнем зовнішньої заборгованості	Визначення
162,69%	Середній	78,60%	Вище сер.
118,64%	Нижче сер.	37,52%	Нижче сер.
366,88%	Високий	99,73%	Вище сер.
486,76%	Високий	164,30%	Високий

ЗАДАЧА 4.

Використовуючи дані, наведені в таблиці, визначити, до якої групи країн за класифікацією Світового банку належать зазначені країни:

А) за рівнем доходів;

Б) за рівнем зовнішньої заборгованості

Країна	ВНД на душу населення, дол., 2007р.	ВНД, млн н. дол., 2007р.	Експорт, млн. дол., 2007р.	Зовнішній борг, млн. дол. 2007р.	Поточна вартість обслуговування боргу, % ВНД
Кенія	680	25559	4127	6713	34
Азербайджан	2550	21872	21270	2439	23
Чилі	8350	138630	67640	57600	57
Бельгія	40710	432540	322200	1313000	-

Розв'язання

за рівнем доходів	Визначення	за рівнем зовнішньої заборгованості	Визначення
162,66%	Середній	26,26%	Нижче сер.
11,47%	Низький	11,15%	Низький
85,16%	Нижче сер.	41,55%	Нижче сер.
407,51%	Високий	303,56%	Високий

ЗАДАЧА 5. Використовуючи дані, наведені в таблиці, визначити, до якої групи країн за класифікацією Світового банку належать зазначені країни:

А) за рівнем доходів;

Б) за рівнем зовнішньої заборгованості

Країна	ВНД на душу населення, дол., 2007р.	ВНД, млн н. дол., 2007р.	Експорт, млн. дол., 2007р.	Зовнішній борг, млн. дол. 2007р.	Поточна вартість обслуговування боргу,% ВНД
Бенін	570	5120	586	1200	24
Албанія	3290	10456	1076	1550	17
Аргентина	6050	238853	55780	135800	159
Австрія	42700	355088	162100	752500	-

Розв'язання

за рівнем доходів	Визначення	за рівнем зовнішньої заборгованості	Визначення
204,78%	Вище сер.	23,44%	Низький
144,05%	Нижче сер.	14,82%	Низький
243,46%	Вище сер.	56,86%	Нижче сер.
464,22%	Високий	211,92%	Високий

ЗАДАЧА 6. Використовуючи дані, наведені в таблиці, визначити, до якої групи країн за класифікацією Світового банку належать зазначені країни:

А) за рівнем доходів;

Б) за рівнем зовнішньої заборгованості

Країна	ВНД на душу населення, дол., 2007р.	ВНД, млн. дол., 2007р.	Експорт, млн. дол., 2007р.	Зовнішній борг, млн. дол. 2007р.	Поточна вартість обслуговування боргу, % ВНД
Бангладеш	470	75047	12450	21230	26
Молдова	1260	4323	1361	3300	75
Боснія та Герцеговина	3790	14302	4243	6734	34
Австралія	35960	755795	142100	826400	-

Розв'язання

за рівнем доходів	Визначення	за рівнем зовнішньої заборгованості	Визначення
170,52%	Середній	28,29%	Нижче сер.
242,47%	Вище сер.	76,34%	Вище сер.
158,71%	Середній	47,08%	Нижче сер.
581,56%	Високий	109,34%	Вище сер.

ЗАДАЧА 7. Відомо, що ВВП Туманії у 2007 р. становив 267 344 млн. тум, обсяг експорту послуг – 4 248,0 млн.дол.США, експорту товарів – 23 066,8 млн.дол.США; імпорту послуг – 1 458,0 млн.дол.США, імпорту товарів – 23 020,1 млн. дол. США.

Завдання: Розрахувати експортну, імпортну та зовнішньоторговельну квоти, якщо середньорічний валютний курс 1 дол.США = 4,2 тум. На основі проведених розрахунків зробити висновок щодо рівня зовнішньоекономічної відкритості Туманії.

Розв'язання

$$\text{ВВП} = \text{тум./дол.} \Rightarrow 267344/4,2 = 63653,33 \text{ млн.}\$$$

$$\text{ЗТО} = \text{Ехр.т.} + \text{Імп.т.} + \text{Ехр.п.} + \text{Імп.п.} = 23066,8 + 26020,1 + 4278 + 1458 = 51792,9 \text{ млн}\$$$

$$Q_{\text{ехр}} = ((\text{ехр.т.} + \text{ехр.п.})/\text{ВВП}) * 100\% = 42,91\%$$

$$Q_{\text{імп}} = ((\text{імп.т.} + \text{імп.п.})/\text{ВВП}) * 100\% = 38,46\%$$

$$Q_{\text{зто}} = (\text{ЗТО}/\text{ВВП}) * 100\% = 81,37\% \text{ або } Q_{\text{ехр}} + Q_{\text{імп}}$$

Високий показник зовнішньоекономічної відкритості.

ЗАДАЧА 8. Відомо, що ВВП Персії у 2007 р. становив 345 113 млн.монат., обсяг експорту послуг – 5 307,9 млн.дол.США, експорту товарів – 32 666,1 млн.дол.США; імпорту послуг – 2 058,6 млн.дол.США, імпорту товарів – 28 996,8 млн. дол. США.

Завдання: Розрахувати експортну, імпортну та зовнішньо-торговельну квоти, якщо середньорічний валютний курс 1 дол.США = 4,6 монат. На основі проведених розрахунків зробити висновок щодо рівня зовнішньоекономічної відкритості Персії.

Розв'язання

$$\text{ВВП} = \text{монат./дол.} \Rightarrow 345113/4,6 = 75024,57 \text{ млн.}\$$$

$$\text{ЗТО} = \text{Ехр.т.} + \text{Імп.т.} + \text{Ехр.п.} + \text{Імп.п.} = 32 666,1 + 28 996,8 + 5307,9 + 2058,6 = 69029,4 \text{ млн}\$;$$

$$Q_{\text{ехр}} = ((\text{ехр.т.} + \text{ехр.п.})/\text{ВВП}) * 100\% = 50,62\%$$

$$Q_{\text{імп}} = ((\text{імп.т.} + \text{імп.п.})/\text{ВВП}) * 100\% = 41,39\%$$

$$Q_{\text{зто}} = (\text{ЗТО}/\text{ВВП}) * 100\% = 92,01\% \text{ або } Q_{\text{ехр}} + Q_{\text{імп}}$$

Високий показник зовнішньоекономічної відкритості.

ЗАДАЧА 9. Відомо, що ВВП Бджоляндії 2007 р. становив 441 452 млн. талерів, обсяг експорту послуг – 6134,7 млн.дол.США, експорту товарів – 34 228,4 млн.дол.США; імпорту послуг – 2935,0 млн.дол.США, імпорту товарів – 36 136,3 млн. дол. США.

Завдання: Розрахувати експортну, імпортну та зовнішньоторговельну квоти, якщо середньорічний валютний курс 1 дол.США = 4,8 талерів. На основі проведених розрахунків зробити висновок щодо рівня зовнішньоекономічної відкритості Бджоляндії

Розв'язання

$$\text{ВВП} = \text{талерів./дол.} \Rightarrow 441452/4,8 = 91969,17 \text{ млн.}\$$$

$$\text{ЗТО} = \text{Ехр.т.} + \text{Імп.т.} + \text{Ехр.п.} + \text{Імп.п.} = 34228,4 + 36136,2 + 6134,7 + 2965 = 79434,4$$

$$\text{млн}\$; Q_{\text{ехр}} = ((\text{ехр.т.} + \text{ехр.п.})/\text{ВВП}) * 100\% = 43,89\%$$

$$Q_{\text{імп}} = ((\text{імп.т.} + \text{імп.п.})/\text{ВВП}) * 100\% = 42,48\%$$

$$Q_{\text{зто}} = (\text{ЗТО}/\text{ВВП}) * 100\% = 86,37\% \text{ або } Q_{\text{ехр}} + Q_{\text{імп}}$$

Високий показник зовнішньоекономічної відкритості.

ЗАДАЧА 10. Відомо, що ВВП Тундрастану у 2007 році становив 544 153 млн. дукат., обсяг експорту послуг – 7505,5 млн.дол.США, експорту товарів – 38 368,0 млн.дол.США; імпорту послуг – 3719,4 млн.дол.США, імпорту товарів – 45038,6 млн.дол.США.

Завдання: Розрахувати експортну, імпортну та зовнішньоторговельну квоти, якщо середньорічний валютний курс 1 дол.США = 5,0 дукат. На основі проведених розрахунків зробити висновок щодо рівня зовнішньоекономічної відкритості Тундрастану.

Розв'язання

$$\text{ВВП} = \text{дукат./дол.} \Rightarrow 544153/5 = 108830,6 \text{ млн.}\$$$

$$\text{ЗТО} = \text{Ехр.т.} + \text{Імп.т.} + \text{Ехр.п.} + \text{Імп.п.} = 7505,5 + 45038,6 + 544153 + 38368 = 94631,5$$

$$\text{млн}\$; Q_{\text{ехр}} = ((\text{ехр.т.} + \text{ехр.п.})/\text{ВВП}) * 100\% = 42,15\%$$

$$Q_{\text{імп}} = ((\text{імп.т.} + \text{імп.п.})/\text{ВВП}) * 100\% = 44,8\%$$

$$Q_{\text{зто}} = (\text{ЗТО}/\text{ВВП}) * 100\% = 86,95\% \text{ або } Q_{\text{ехр}} + Q_{\text{імп}}$$

Високий показник зовнішньоекономічної відкритості.

ЗАДАЧА 11. Відомо, що ВВП України у 2007 році становив 712 945 млн. грн., обсяг експорту послуг – 9038,9 млн.дол.США, експорту товарів – 49 296,1 млн.дол.США; імпорту послуг – 4980,6 млн.дол.США, імпорту товарів – 60 618 млн.дол.США.

Завдання: Розрахуйте експортну, імпортну та зовнішньоторговельну квоти, якщо середньорічний валютний курс 1 дол.США = 5,4 грн. На основі проведених розрахунків зробіть висновок щодо рівня зовнішньоекономічної відкритості України.

Розв'язання

$$\text{ВВП} = \text{дукат.}/\text{дол.} \Rightarrow 712945/5,4 = 132026,85 \text{ млн.}\$$$

$$\text{ЗТО} = \text{Ехр.т.} + \text{Імп.т.} + \text{Ехр.п.} + \text{Імп.п.} = 49296,1 + 60618 + 9038,9 + 4980,6 = 123933,6$$

$$\text{млн}\$; Q_{\text{ехр}} = ((\text{ехр.т.} + \text{ехр.п.})/\text{ВВП}) * 100\% = 44,18\%$$

$$Q_{\text{імп}} = ((\text{імп.т.} + \text{імп.п.})/\text{ВВП}) * 100\% = 49,69\%$$

$$Q_{\text{зто}} = (\text{ЗТО}/\text{ВВП}) * 100\% = 93,87\% \text{ або } Q_{\text{ехр}} + Q_{\text{імп}}$$

Високий показник зовнішньоекономічної відкритості.

ЗАДАЧА 12. У таблиці наведені дані експорту-імпорту окремих видів послуг за 2006-2007 рр. однією з країн світу.

Таблиця «Обсяги експорту-імпорту послуг у 2006-2007 рр., у тис. дол. США»

	Експорт		Імпорт	
	2006	2007	2006	2007
Транспортні послуги	5354754,9	6111729,8	788967,5	1118368,9
Подорожі	248341,3	342227,1	230090,8	326701,6
Послуги зв'язку	258121,1	237058,6	90917,8	89314,7
Будівельні послуги	164262,2	98534,8	181745,6	109123,9
Страхові послуги	70496,2	86167,0	103635,3	138780,7
Фінансові послуги	80095,7	322245,3	406999,9	887317,0
Комп'ютерні послуги	86770,7	158021,1	111628,5	159789,2

Завдання: На основі наведених даних розрахуйте по кожній галузі:

1) темпи зростання зовнішньоторговельного обігу; 2) темпи приросту зовнішньоторговельного обігу; 3) торговельне сальдо у 2006 і 2007 рр. 4) проаналізуйте розраховані показники.

Розв'язання

темпи зростання Тзт. ЗТО %	темпи приросту Тпр. ЗТО %	торговельне сальдо	
		2006 р.	2007р.
117,68	17,68	4565787,4	4993360,9
139,82	39,82	18250,5	15525,5
93,51	-6,49	167203,3	147743,9

60,02	-39,98	-17483,4	-10589,1
129,18	29,18	-33139,1	-52613,7
248,32	148,32	-326904,2	-565071,7
160,19	60,19	-24857,8	-1768,1

Темпи зросту зовнішньоторговельного обігу $T_{zt.ЗТО} = (ЗТО_{з.б} / ЗТО_{б.р.}) * 100\%$

Темпи приросту $T_{пр.ЗТО} = (T_{zt.ЗТО} - 100\%)$.

Сольдо $= (Exp - Imp)$.

Сальдо від'ємне в більшості випадках, це погано, темпи приросту і зросту в деяких галузях від'ємне, а цілому непогані.

ЗАДАЧА 13. У таблиці наведені дані обсягів торгівлі послугами Норманії та по світу в цілому.

Таблиця «Обсяги експорту-імпорту послуг у 2007 р., млн.дол.США.»

	Експорт			Імпорт		
	млн. дол. США	у % до 2006р.	до	млн. дол. США	у % до 2006р.	до
Норманія	3 706 783,1	107,4		808 306,3	115,1	
Всього по світу	8 989 155,7	119,8		8 878 259,2	131,2	

Завдання: Враховуючи наведені дані: 1) розрахуйте зовнішньоторговельний обіг послуг країни та світу; 2) розрахуйте сальдо торговельного балансу послугами країни та світу; 3) розрахуйте частку Норманії у світовій торгівлі послугами; 4) проаналізуйте темпи росту експорту, імпорту послуг країни та світу.

Розв'язання

Країна	ЗТО	Сальдо т.б.п.
Норманія	4155089,4	2898476,8
Всього по світу	17867414,9	110896,5

Частка Нормандії у світі % $= (\text{ЗТО Нормандії} / \text{ЗТО всього світу}) * 100\% = 25,27\%$ (1/4);

Темпи росту експорту, імпорту послуг країни та світу достатні.

ЗАДАЧА 14. Україна виробляє 2 тон пшениці та 5 тон вугілля, використовуючи при цьому 1 одиницю ресурсу. Молдова виробляє 1 тону пшениці та 4 тони вугілля при аналогічному використанні 1 одиниці ресурсів.

Завдання: 1) Визначте абсолютні та порівняльні переваги України та Молдови у виробництві зазначеної продукції. 2) Якій країні доцільно спеціалізуватись на вирощуванні пшениці? Яка країна буде експортувати вугілля?

Розв'язання

1.1 . Абсолютні переваги України в пшениці ($2 > 1$) та вугіллі ($5 > 4$) над Молдовою. Молдові має абсолютних переваг в вугіллі і так само і в пшениці.

1.2 . Порівняльні переваги:

Україна		Молдова	
Пшениця 2т.	Вугілля 5т.	Пшениця 1т.	Вугілля 4т.
$2/5=0,4$	$5/2=2,5$	$1/4=0,25$	$4/1=4$

України краще спеціалізуватися на пшеницю, а Молдові вугілля.

ЗАДАЧА 15. В таблиці представлено дані, які характеризують витрати праці в Україні і Російській Федерації на виробництво 1 тонни рослинної олії і 1 тонни синтетичного машинного масла для автомобілів: Таблиця «Витрати праці на виробництво рослинної олії і машинного синтетичного масла для автомобілів в Україні і Росії»

Країна	Рослинна олія	Синтетичне машинне масло для автомобілів
Україна	16 годин	40 годин
Російська Федерація	20 годин	10 годин

Завдання: 1) Визначте абсолютні та порівняльні переваги України та Російської Федерації у виробництві зазначеної продукції. 2) Яка з країн має спеціалізуватися на експорті рослинної олії, а яка – синтетичного машинного масла?

Розв'язання

1.1. Абсолютні переваги України в машинному маслі ($40 > 10$) над Російською Федерацією. Російська Федерація має переваги в рослинній олії ($20 > 10$).

1.2. Порівняльні переваги:

Україна		Російська Федерація	
Олія 16 год.	машинне масло 40год.	Олія 20 год.	машинне масло 10год.
$16/40=0,4$	$40/16=2,5$	$20/10=2$	$10/20=0,5$

Україні краще спеціалізуватися в машинному маслі, а Російській Федерації в рослинній олії.

ЗАДАЧА 16. У таблиці наведено дані, які характеризують виробництво двох товарів – автомобілів і медичного обладнання у США і Японії за кількістю робочих днів, витрачених для виробництва однакового обсягу продукції.

Таблиця «Витрати на виробництво автомобілів і медичного обладнання у США і Японії»

Показники	США		Японія	
	автомобілі	медичне обладнання	автомобілі	медичне обладнання
Кількість робочих днів, витрачених для виробництва 100 тис.одиниць продукції	240	400	160	360

Завдання: 1) Визначте абсолютні та порівняльні переваги США і Японії у виробництві автомобілів і медичного обладнання. 2) Яка з країн має спеціалізуватися на експорті автомобілів, а яка – медичного обладнання?

Розв'язання

1.1. Абсолютні переваги США в автомобілях ($240 > 160$) над Японією. Японія має переваги в медичне обладнання ($360 > 400$).

1.1. Порівняльні переваги:

США		Японія	
Автомобілі 240 тис.од.	Мед. облад. 400 тис.од	Автомобілі 160 тис.од	Мед. облад. 360 тис.од
$240/400=0,6$	$400/240=1,67$	$160/360=0,44$	$160/360=2,25$

США

краще спеціалізуватися в автомобілях, а Японії в медичне обладнання.

ЗАДАЧА 17. У трьох світових фінансових центрах встановлено наступні обмінні курси валют:

1. У Сінгапурі 100 фунтів стерлінгів = 220 сінгапурських долари.
2. У Цюріху 0,9 сінгапурських доларів = 1 швейцарський франк.
3. У Лондоні 1 фунт стерлінгів = 2,5 швейцарських франки.

Завдання: Проілюструйте можливість отримання прибутку з використанням трьохстороннього арбітражу на суму 15 000 фунтів стерлінгів.

Розв'язання

1 фунтів стерлінги = $220/100=2,2$ сін.

1) $11500*2,2=33$ тис. сін.

2) $33000*0,9=297000$ ш.ф.

3) $29700/2,5=11880$ ф.с.

4) $11880-15000=-3120$ ф.с.

Невигідно при проведенні трьохстороннього арбітражу, так як будуть збитки.

ЗАДАЧА 18. У трьох світових валютних центрах встановлено наступні обмінні курси валют:

1. У Нью-Йорку 2 долари США = 1 британський фунт стерлінгів.
2. У Лондоні 410 японських єн = 1 британський фунт стерлінгів.
3. У Токіо 200 японських єн = 1 долар США.

Завдання: Проілюструйте можливість отримання прибутку з використанням трьохстороннього арбітражу, на суму 10 000 доларів США.

Розв'язання

1 ф.с. = $1/2 = 0,5$ дол.

1) $10000 * 0,5 = 5000$ ф.с.

2) $5000 * 410 = 2050000$ єн.

3) $2050000 / 200 = 10250$ дол.

4) $10250 - 10000 = 250$ дол.

Вигідно при проведенні трьохстороннього арбітражу, так як будуть дохід.

ЗАДАЧА 19. Українська компанія «Нано-технології» продає до Угорщини обладнання вартістю 3 000 000 гривень на умовах DAF кордон України та Угорщини. Угорський партнер, компанія «Угроїмпорт» пропонує розрахуватися в кредит простим векселем на суму 250 000 євро з терміном погашенням 1 рік та процентною ставкою у розмірі 8,5% річних або негайно чеком на суму 240 000 євро.

Поточний курс валют становить 12,5 гривень за 1 євро, прогнозований курс через рік становить 14,5 гривень за євро.

Завдання: визначте, який варіант розрахунку є більш вигідним для вітчизняної компанії, якщо вітчизняні банки приймають депозити в гривні під 12% річних.

Розв'язання

1) векселем = $250000 * 1,085 * 14,5 = 3933125$ грн.

2) чеком = $240000 * 12,5 * 1,12 = 360000$ грн.

Для української компанії вигідно чеком.

ЗАДАЧА 20. Бельгійська компанія («Masider») замовила у швейцарської фірми товарів на суму 200 000 швейцарських франків, з умовою постачання через 1 рік. На момент укладання угоди курс 1-го швейцарського франку дорівнював 1,2 євро.

Фінансовий аналітик бельгійської компанії прогнозує зростання курсу швейцарського франку, тому компанія-імпортер купує 2500 опціонів колл, кожний на 80 франків, з ціною виконання 1,23 євро та строком виконання 1 рік. Вартість кожного опціону = 3 швейцарські франки.

Завдання: визначити, в якому випадку опціони захистять компанію від можливих втрат внаслідок зростання курсу швейцарського франка, якщо припустити, що спот-курс на кінцеву дату виконання угоди становитиме: 1) 1,23 євро; 2) 1,24 євро; 3) 1,25 євро; 4) 1,26 євро.

Розв'язання Вартість опціонів колл = $2500 * 3 = 7500$ €.

$$1)(1,23-1,2)*200000-7500=-1500\text{€}.$$

$$2)(1,24-1,2)*200000-7500=500\text{€}.$$

$$3)(1,25-1,2)*200000-7500=2500\text{€}.$$

$$4)(1,26-1,2)*200000-7500=4500\text{€}.$$

Опціони захистять компанію у випадках:2-4.

ЗАДАЧА 21. Обсяги експорту товарів з Тюльпанії за 2007 рік склали 35,5 млрд.дол.США, експорту послуг – 3,5 млрд.дол.США, імпорту товарів та послуг - 49,5 млрд.дол.США. Кількість емігрантів склала 3,3 млн.осіб, іммігрантів – 1,9 млн.осіб. Емігранти перерахували на батьківщину на 2,9 млрд.дол.США більше коштів ніж сплатили іммігранти. Чистий приплив капіталу в країну склав 2,6 млрд.дол.США.

Завдання: 1) за наявними даними визначить сальдо платіжного балансу; 2) визначить міграційне сальдо країни; 3) обґрунтуйте можливий напрямок руху курсу національної валюти цієї країни.

Розв'язання

$$1) \text{ сальдо платіжного балансу} = (35,5+3,5)-49,5=-5;$$

$$2) \text{ міграційне сальдо країни} = 1,9-3,3= -1,4;$$

3) знецінення, девальвація, адже маємо хоча і незначне, але від'ємне сальдо платіжного балансу.

ЗАДАЧА 22. Обсяги експорту товарів з Бананланду за 2007 рік склали 15,5 млрд.дол.США, експорту послуг – 3,5 млрд.дол.США, імпорту товарів та послуг - 29,5 млрд.дол.США. Кількість емігрантів склала 1,3 млн.осіб, іммігрантів – 1,9 млн.осіб. Емігранти перерахували на батьківщину на 1,9 млрд.дол.США більше коштів ніж сплатили іммігранти. Чистий приплив капіталу в країну склав 1,6 млрд.дол.США.

Завдання: 1) за наявними даними визначить сальдо платіжного балансу; 2) визначить міграційне сальдо країни; 3) обґрунтуйте можливий напрямок руху курсу національної валюти цієї країни.

Розв'язання

$$1) \text{ сальдо платіжного балансу} = (15,5+3,5)-29,5=-10,5;$$

$$2) \text{ міграційне сальдо країни} = 1,9-1,3=0,6;$$

3) стабілізація, сальдо платіжного балансу з плюсом.

ЗАДАЧА 23. Наведені показники характеризують стан платіжного балансу України за 2007 рік.

Таблиця «Показники платіжного балансу України, млн.грн.»

Експорт товарів та послуг	64 001	Прямі інвестиції з України	673
Імпорт товарів та послуг	71 877	Портфельні інвестиції з України	5 753
Прямі інвестиції в Україну	9 891	Портфельні інвестиції в Україну	29

Завдання: 1) Визначте яким був рух резервних активів, який врівноважив платіжний баланс країни? 2) Обґрунтуйте можливий напрямок руху курсу національної валюти.

Розв'язання

$$1.1. 64001 - 71877 = -7877 \text{ млн.грн.}$$

$$1.2. (9891 + 29) - (673 + 5753) = 3494 \text{ млн.грн.}$$

$$1.3. -7877 + 3494 = -4382 \text{ млн.грн.}$$

Вниз, напрямок руху курсу національної валюти інфляційний процеси.

ЗАДАЧА 6. Наведені показники характеризують стан платіжного балансу Бананії за 2007 рік.

Таблиця «Показники платіжного балансу Бананії, млн.доларів»

Експорт товарів та послуг	68 001	Прямі інвестиції з Бананії	2 673
Імпорт товарів та послуг	71 877	Портфельні інвестиції в Бананію	5 753
Прямі інвестиції в Бананію	5 891	Портфельні інвестиції з Бананії	929

Завдання: 1) Визначте яким був рух резервних активів, який врівноважив платіжний баланс країни? 2) Обґрунтуйте можливий напрямок руху курсу національної валюти.

Розв'язання

$$1.1. 68001 - 71877 = -3877 \text{ млн.грн.}$$

$$1.2. (5891 + 929) - (2673 + 5753) = -1606 \text{ млн.грн.}$$

$$1.3. -3877 - 1606 = -5483 \text{ млн.грн.}$$

Вниз, напрямок руху курсу національної валюти, інфляційний процеси в країні.

ЗАДАЧА 24. Наведені показники характеризують стан платіжного балансу Бананії за 2007 рік.

Таблиця «Показники платіжного балансу Бананії, млн.доларів»

Експорт товарів та послуг	68 001	Прямі інвестиції з Бананії	2 673
Імпорт товарів та послуг	71 877	Портфельні інвестиції в Бананію	5 753
Прямі інвестиції в Бананію	5 891	Портфельні інвестиції з Бананії	929

Завдання: 1) Визначте яким був рух резервних активів, який врівноважив платіжний баланс країни? 2) Обґрунтуйте можливий напрямок руху курсу національної валюти.

Розв'язання

$$1.1. 68001 - 71877 = -3877 \text{ млн.грн.}$$

$$1.2. (5891 + 929) - (2673 + 5753) = -1606 \text{ млн.грн.}$$

$$1.3. -3877 - 1606 = -5483 \text{ млн.грн.}$$

Вниз, напрямок руху курсу національної валюти, інфляційний процеси в країні.

ЗАДАЧА 25. Німецька компанія («Stihl») замовила у британської фірми обладнання на суму 500 000 британських фунтів стерлінгів, з умовою постачання через 1 рік. На момент укладання угоди курс 1-го британського фунту стерлінгів дорівнював 1,3 євро. Фінансовий аналітик німецької компанії прогнозує зростання курсу британського фунту стерлінгів, тому компанія-імпортер купує 5000 опціонів «кол», кожний на 100 фунтів стерлінгів, з ціною виконання 1,32 євро та строком виконання 1 рік. Вартість кожного опціону = 4 євро.

Необхідно визначити, в якому випадку опціони захистять компанію від негативної реакції від зростання курсу британського фунту стерлінгів, якщо припустити, що спот-курс на кінцеву дату виконання угоди становитиме: 1) 1,35 євро; 2) 1,36 євро; 3) 1,37 євро; 4) 1,38 євро.

Розв'язок:

$$5000 * 4 = 20\ 000 \text{ (вартість купівлі опціонів)}$$

$$1. (1,35 - 1,32) = 0,03 - \text{різниця курсу євро на кінець та початок року}$$

$0,03 * 500\ 000 - 20\ 000 = -5000$ євро – збиток від реалізації опціону

2. $(1,36 - 1,32) = 0,04$ $0,04 * 500\ 000 - 20\ 000 = 0$ євро – збиток від реалізації опціону
3. $(1,37 - 1,32) = 0,05$ $0,05 * 500\ 000 - 20\ 000 = 5000$ євро – компанія отримує прибуток від реалізації опціону
4. $(1,38 - 1,32) = 0,06$ $0,06 * 500\ 000 - 20\ 000 = 1000$ євро – компанія отримує прибуток від реалізації опціону

ЗАДАЧА 26. На валютній біржі пропонується опціон (кол) на купівлю євро з наступними параметрами: обсяг угоди €40 000, страйк ціна (опціонний курс) - 1,34 \$/€, премія – 5 % від обсягу угоди, термін реалізації опціону – 6 місяців. Стил – європейський, тобто опціон може бути використаний тільки на фіксовану дату. Банки приймають депозити в доларах США під 6% річних.

Завдання: 1) **Розрахуйте** витрати покупця опціону за умови, що опціон буде реалізований. Як буде діяти покупець опціону, якщо на день виконання опціону долар США знеціниться на 3% щодо євро на спотовому ринку? Зробіть розрахунки. 2) **Обґрунтуйте** умову вигідної операції для продавця опціону (кол).

РОЗВ'ЯЗОК

Витрати покупця опціону: $40000 * 1,34 * 1,05 = 56280$ \$ (53600 \$ + премія 2680 \$)

У випадку знецінення долара США: $1,34 * 1,03 = 1,38$ \$/€

Купівля євро за спот курсом: $1,38 * 40\ 000 = 55200$ \$

55200 \$ < 56280 \$, тобто за спот курсом вигідніше, ніж за опціоном, але опціон буде виконаний, щоб зменшити витрати на купівлю опціонів (виплачену премію продавцю опціону)

Для продавця опціону будуть прибутки у розмірі: $56280 - 55200 = 1080$ \$

ЗАДАЧА 27. Українська компанія «Нано-технології» продає до США обладнання вартістю 200 000 дол.США на умовах DAP кордон України та США. Термін угоди постачання та обслуговування обладнання – 3 роки. Американський партнер, компанія «Амероїмпорт» пропонує розрахуватися в кредит забезпеченим векселем з терміном погашення 3 роки та процентною ставкою у розмірі 5% річних або отримувати кошти чеком 3 роки на початку

кожного календарного року.

Завдання: 1) Визначте, який варіант розрахунку є більш вигідним для вітчизняної компанії, якщо українська компанія буде класти гроші на річний депозит до вітчизняного банку (депозит не поновлюється). **2) Проаналізуйте** ризикованість наведених операцій в умовах світової фінансової кризи.

	1 рік	2 рік	3 рік
Платежі за 5% векселем, дол.США	90000	60000	50000
Платежі за чеком, річні, дол.США	80000	80000	40000
Курс, грн./дол.США, поч.-кін.року	8,1-8,3	8,3-8,4	8,4-8,6
Відсоток по депозитах у грн., рік	18%	17%	15%

РОЗВ'ЯЗОК

1) отримання векселя в кінці року, та розміщення отриманих коштів на депозитних рахунках терміном на 1 рік:

1-й рік:

- отримуємо кошти плюс 5% річних:

$$90\ 000 * 1,05 * 8,3 = 94500 \text{ дол. США}$$

- розміщуємо їх на гривневому депозиті:

$$94500 * 8,3 * 1,17 = \mathbf{917689,5 \text{ грн.}}$$

2-й рік:

- отримуємо кошти плюс 5% річних:

$$60\ 000 * 1,05 = 63000 \text{ дол. США}$$

- розміщуємо їх на депозиті в національній валюті:

$$63000 * 8,4 * 1,15 = \mathbf{608580 \text{ грн.}}$$

3-й рік:

- отримуємо кошти плюс 5% річних:

$$50\,000 * 1,05 = 52\,500 \text{ дол. США}$$

- конвертуємо дану суму в національну валюту:

$$52\,500 * 8,6 = \mathbf{451\,500 \text{ грн.}}$$

$$\mathbf{\text{Загальна сума} = 917\,689,5 + 608\,580 + 451\,500 = 1\,977\,769,5 \text{ грн.}}$$

2) отримання коштів чеком на початку кожного календарного року:

1-й рік:

- розміщуємо на депозиті отримані кошти в національній валюті:

$$80\,000 * 8,1 * 1,18 = \mathbf{764\,640 \text{ грн.}}$$

2-й рік:

- розміщуємо на депозиті отримані кошти в національній валюті:

$$80\,000 * 8,3 * 1,17 = \mathbf{776\,880 \text{ грн.}}$$

3-й рік:

- розміщуємо на депозиті отримані кошти в національній валюті:

$$40\,000 * 8,4 * 1,15 = \mathbf{386\,400 \text{ грн.}}$$

$$\mathbf{\text{Загальна сума} = 764\,640 + 776\,880 + 386\,400 = 1\,927\,920 \text{ грн.}}$$

Порівняємо доходи від операцій, здійснених при розрахунках векселями і чеками:

$$\mathbf{1\,977\,769,5 - 1\,927\,920 = \underline{738\,029,5 \text{ грн.}}}$$

З отриманих розрахунків можна зробити висновок, що підприємству вигідніше обрати 1-й варіант оплати у формі векселів з відсотками.

ЗАДАЧА. У таблиці наведено дані, які характеризують виробництво двох товарів – автомобілів і медичного обладнання у США і Японії за кількістю робочих днів, витрачених для виробництва однакового обсягу продукції.

Таблиця «Витрати на виробництво автомобілів і медичного обладнання у США і Японії»

Показники	США		Японія	
	автомобілі	медичне обладнання	автомобілі	медичне обладнання
Кількість робочих днів, витрачених для виробництва 100 тис.одиниць продукції	240	400	160	360

Завдання: 1) Визначте абсолютні та порівняльні переваги США і Японії у виробництві автомобілів і медичного обладнання. 2) Яка з країн має спеціалізуватися на експорті автомобілів, а яка – медичного обладнання?

Розв'язання

1.1. Абсолютні переваги США в автомобілях ($240 > 160$) над Японією. Японія має переваги в медичне обладнання ($360 > 400$).

1.1. Порівняльні переваги:

США		Японія	
Автомобілі 240 тис.од.	Мед. облад. 400 тис.од	Автомобілі 160 тис.од	Мед. облад. 360 тис.од
$240/400=0,6$	$400/240=1,67$	$160/360=0,44$	$160/360=2,25$

США

краще спеціалізуватися в автомобілях, а Японії в медичне обладнання.

ЗАДАЧА.

Обсяги експорту товарів з Країни А за 2007 рік склали 15,5 млрд.дол.США, експорту послуг – 3,5 млрд.дол.США, імпорту товарів та послуг – 29,5 млрд.дол.США. Кількість емігрантів склала 1,3 млн.осіб, іммігрантів – 1,9 млн.осіб. Емігранти перерахували на батьківщину на 1,9 млрд.дол.США більше коштів ніж сплатили іммігранти.

Чистий приплив капіталу в країну склав 1,6 млрд.дол.США.

Завдання: 1) за наявними даними визначить сальдо платіжного балансу; 2) визначить міграційне сальдо країни; 3) обґрунтуйте можливий напрямок руху курсу національної валюти цієї країни.

Відповідь:

1. $15,5 + 3,5 - 29,5 + 1,9 + 1,6 = -7;$

2) $1,3 - 1,9 = -0,6;$

3) знецінення, девальвація, адже сальдо -7.

ЗАДАЧА.

Українська компанія «Кокоджамбо» продає до Уругваю обладнання вартістю 200 000 гривень на умовах CIF порт Лімасол. Іноземний партнер, компанія «Полімпорт» пропонує розрахуватися в кредит простим векселем на суму 90 000 євро з терміном погашенням 1 рік та процентною ставкою у розмірі 8% річних або негайно чеком на суму 80 000 євро. Поточний курс валют становить 2,5 гривень за 1 євро, прогнозований курс через рік становить 3,0 гривень за євро. **Завдання:** визначте, який варіант розрахунку є більш вигідним для вітчизняної компанії, якщо вітчизняні банки приймають депозити в гривні під 12% річних.

Відповідь:

Варіант 1 векселем - $90\ 000 + 8\% = 97\ 200$ євро * 3 = 291600грн (**вигідно**)

Варіант 2 чеком - $80\ 000 * 2,5 = 200\ 000 + 12\% = 224\ 000$

ЗАДАЧА. Наведені показники характеризують стан платіжного балансу Ананасії за 2007 рік.

Таблиця. Показники платіжного балансу Бананії, млн. доларів

Експорт товарів та послуг	18001	Прямі інвестиції з Бананії	2673
Імпорт товарів та послуг	21877	Портфельні інвестиції в Бананію	1753
Прямі інвестиції в Бананію	5891	Портфельні інвестиції з Бананії	929

Завдання: 1) Визначте яким був рух резервних активів, який врівноважив платіжний баланс країни? 2) Обґрунтуйте можливий напрямок руху курсу національної валюти.

Відповідь:

$18\ 001 - 21\ 877 + 5\ 891 - 2\ 673 + 1\ 753 - 929 = 166$

Курс може зміцнюватися, але ця зміна незначна.

ЗАДАЧА. У таблиці наведені дані експорту-імпорту окремих видів послуг за 2006-2007 рр. однією з країн світу.

Таблиця. Обсяги експорту-імпорту послуг у 2006-2007 рр., у тис. дол. США

	Експорт		Імпорт	
	2006	2007	2006	2007
Транспортні послуги	5354754,9	6111729,8	788967,5	1118368,9
Подорожні	248341,3	342227,1	230090,8	326701,6
Послуги зв'язку	258121,1	237058,6	90917,8	89314,7
Будівельні послуги	164262,2	98534,8	181745,6	109123,9
Страхові послуги	70496,2	86167,0	103635,3	138780,7
Фінансові послуги	80095,7	322245,3	406999,9	887317,0
Комп'ютерні послуги	86770,7	185021,1	111628,5	159789,2

Завдання: На основі наведених даних розрахуйте по коленій галузі:

- 1) темпи зростання зовнішньоторговельного обігу;
- 2) темпи приросту зовнішньоторговельного обігу;
- 3) торговельне сальдо у 2006 і 2007 рр.
- 4) проаналізуйте розраховані показники.

Відповідь:

	Експорт		Імпорт	
	зростання	приріст	зростання	приріст
Транспортні послуги	114,14%	14,14%	141,75%	41,75%
Подорожні	137,81%	37,81%	141,99%	41,99%
Послуги зв'язку	91,84%	-8,16%	98,24%	-1,76%
Будівельні послуги	59,99%	-40,01%	60,04%	-39,96%
Страхові послуги	122,23%	22,23%	133,91%	33,91%
Фінансові послуги	402,33%	302,33%	218,01%	118,01%

Комп'ютерні послуги	182,11%	82,11%	143,14%	43,14%
---------------------	---------	--------	---------	--------

Сальдо	2006	2007
Транспортні послуги	4565787,4	4993360,9
Подорожні	18250,5	15525,5
Послуги зв'язку	167203,3	147743,9
Будівельні послуги	-17483,4	-10589,1
Страхові послуги	-33139,1	-52613,7
Фінансові послуги	-326904,2	-565071,7
Комп'ютерні послуги	-24857,8	-1768,1
	4348856,7	4526587,7

ЗАДАЧА. У трьох світових валютних центрах встановлено наступні обмінні курси валют:

У Нью-Йорку 2,2 долари США = 1 британський фунт стерлінгів.

У Лондоні 400 японських єн = 1 британський фунт стерлінгів.

У Токіо 410 японських єн = 2 долар США.

Завдання: Проілюструйте можливість отримання прибутку з використанням трьохстороннього арбітражу, на суму 10 000 доларів США.

Відповідь: Починаємо з кінця

$10000\text{USD} = 2050000\text{єн} = 5125\text{ фунтів стерлінгів} = 11275$ (Прибуток 1275)

ЗАДАЧА. Американська компанія «Concord» замовила у Великобританії товарів на суму 500 000 британських фунтів з умовою поставки рівно через один рік. На момент укладання угоди 1 фунт = 1,7 дол. США.

Фінансовий менеджер американської компанії прогнозує зростання курсу британського фунта стерлінгів. У зв'язку з цим, компанія «Concord» купує 5000 **опціонів** колл, кожний на 100 фунтів, з ціною виконання 1,8 Доларів 1га строком виконання 1 рік. Вартість кожного опціону складає 10 дол. США.

Завдання: визначте, в якому випадку опціони захистять компанію від негативної реакції від зростання курсу фунту стерлінгів, якщо припустити, що значення спот-курсу через рік складе: 1) 1,70 дол.США; 2) 1,80 дол.США; 3) 1,90 дол.США; **4) 2,0 дол.США.**

Відповідь: $5000 * 1,8 * 100 = 900\ 000 + 50\ 000 = 950\ 000$ дол. США

- 1) $500\ 000 * 1,7 = 850\ 000$ дол.США
- 2) $500\ 000 * 1,8 = 900\ 000$ дол.США
- 3) $500\ 000 * 1,9 = 950\ 000$ дол.США
- 4) $500\ 000 * 2 = 1\ 000\ 000$ дол.США

У цьому випадку опціони захистять компанію від негативної реакції від зростання курсу фунту стерлінгів.

ЗАДАЧА.

Відомо, що ВВП України у 2007 році становив 712 945 млн. грн., обсяг експорту послуг - 9038,9 млн.дол.США, експорту товарів - 49 296,1 млн.дол.США; імпорту послуг - 4980,6 млн.дол.США, імпорту товарів - 60 618 млн.дол.США.

Завдання: Розрахуйте експортну, імпортну та зовнішньоторговельну квоти, якщо середньорічний валютний курс 1 дол.США = 5,4 грн. На основі проведених розрахунків зробіть висновок щодо рівня зовнішньоекономічної відкритості України.

Відповідь: Експортна квота=(Експорт тов. та послуг/ВВП)*100%

$9038,9 \cdot 5,4 = 48810,06$ млн. грн.

$49\,296,1 \cdot 5,4 = 266198,94$ млн. грн.

Експортна квота= $[(48810,06 + 266198,94) / 712\,945] \cdot 100\% = 44,18$

Імпортна квота=(Імпорт тов. та послуг/ВВП)*100%

$4980,6 \cdot 5,4 = 26895,24$ млн. грн.

$60\,618 \cdot 5,4 = 327337,2$ млн. грн.

Імпортна квота= $[(26895,24 + 327337,2) / 712\,945] \cdot 100\% = 49,69$

Зовнішньоторговельна квота= $[(E+I)/ВВП] \cdot 100\%$

Зовнішньоторговельна квота= $(669241,44 / 712\,945) \cdot 100\% = 93,87$

Ці показники свідчать про часткову залежність галузі від кон'юнктури на світових ринках.

ЗАДАЧА.

Використовуючи дані, наведені в таблиці, визначити, до якої групи країн за класифікацією Світового банку належать зазначені країни:

- а) за рівнем доходів;
- б) за рівнем зовнішньої заборгованості

Країна	ВНП на душу населення, дол., 2007 р.	ВНП, млн. дол., 2007 р.	Експорт, млн. дол., 2007 р.	Зовнішній борг, млн.дол., 2007 р.	Поточна вартість обслуговування боргу, % ВНП
Україна	2550	118445	49840	69040	42
Оман	11120	27887	23100	5297	18
США	46040	13886472	1148000	12250000	-

Ізраїль	21900	157065	50370	89950	-

Розв'язки.

Групи з рівнем доходів	
<935\$	Низький рівень доходів
936\$<GNI<3705\$	Нижче середнього рівня доходів
3706\$<GNI<11455\$	Вище середнього рівня доходів
>11455\$	З високим рівнем доходів
Групи за рівнем доходів	
Борг/ВНП>50%	
Борг/Експорт,275%	

Поточна вартість обслуговування зовн боргу/ВНП>80% (для країн з високим та середнім рівнем заборгованості)

Високий рівень заборгованості, якщо перші два показники перевищують граничні межі

Середній рівень заборгованості, якщо один або два останні показники перевищують 60%, але не перевищують граничну межу

Низький рівень заборгованості, якщо перші два показники менше граничних значень

Країна	Борг/експорт, %	Борг/ВНП, %	Група за рівнем доходу	Група за рівнем заборгованості
Україна	138,52	58,29	Нижче середнього рівня доходів	Середній рівень
Оман	22,93	18,99	Вище середнього рівня доходів	Незначний рівень
США	178,58	57,27	З високим рівнем доходів	Середній рівень
Ізраїль	1067,07	88,22	З високим рівнем доходів	Високий рівень

ЗАДАЧА.

Бразилія вводить 25% імпортне мито на готові авто і 0% на імпортні комплектуючі. Мексика 10% на комплектуючі і 0% на авто. Ціна готових авто 9000 дол.США, а комплектуючих 7000 дол.США. **Завдання:** розрахувати ефективну ставку імпортного тарифу(фактичний рівень)

Розв'язок:

Ефективна ставка імпортного тарифу $T_e = (T_n - T_{im} * A_{im}) / (1 - A_{im})$, де T_n – тариф номінальний на готову продукцію, T_{im} – тариф на імпортні комплектуючі, A_{im} - частка вартості імпортних комплектуючих по готовій продукції, $A_{im} = X$.

$$A_{im} = 7000/9000 = 0,78$$

$$\text{Бразилія: } T_e = (25 - 0 * 0,78) / (1 - 0,78) = 113,6\%$$

$$\text{Мексика: } T_e = (0 - 10 * 0,78) / (1 - 0,78) = -35,45\%$$

Отже, Бразилія здійснює ефективний захист вітчизняних виробників.

ЗАДАЧА. Курс акцій в Нім.компанії на 1 січня 2009 склав 600 євро. Приватний інвестор отримує інформацію і купує 310 опціонів з ціною виконання 200 євро і строком 4 місяці. Вартість опціону(пут) 20 євро. **Завдання:** Який прибуток(збитки) отримає інвестор: а) якщо курс акцій компанії зменшиться до 580 Євро. б) 575 євро. в) залишиться 600 євро.

Відповідь: Витрати на купівлю опціонів $= 310 * 20 = 6200$ євро. Різниця курсу акцій компанії $= 600 - 580 = 20$ євро. Прибуток від реалізації опціону $= 20 * 310 = 6200$

а) $6200 - 6200 = 0$ євро – інвестор не втратив.

б) $600 - 575 = 25$ євро. $25 * 310 = 7750$ євро. $7750 - 6200 = 1550$ євро – інвестор отримав прибуток.

в) $600 - 600 = 0$ євро. $0 - 6200 = -6200$ євро – інвестор отримав збитки.

ЗАДАЧА. Українська компанія «Нано-технології» продає до Угорщини обладнання вартістю 3 000 000 грн. на умовах DAF кордон України та Угорщини. Угорський партнер, компанія «Угроімпорт» пропонує розрахуватись в кредит простим векселем на суму 250 000 євро з терміном погашення 1 рік та % ставкою у розмірі 8,5% річних або негайно чеком на суму 240 000 євро. Поточний курс валют становить 12,5 грн. за 1 євро, прогнозований курс через рік становить 14,5 грн. за 1 євро. **Завдання:** визначте, який варіант розрахунку є більш вигідним для вітчизняної компанії, якщо вітчизняні банки приймають депозити в гривні під 12% річних.

Відповідь:

Варіант 1. Векселем: $250\ 000 + 8,5\% = 271\ 250$ євро $* 14,5 = 3\ 933\ 125$ грн (**вигідно**)

Варіант 2. Чеком: $240\ 000 * 12,5 = 3\ 000\ 000 + 12\% = 3\ 360\ 000$ грн.

ЗАДАЧА. Відомо, що ВВП України у 2006р. становив 544 153 млн. грн., обсяг експорту послуг - 7505,5 млн.дол.США, експорту товарів 38 368,0 млн.дол.США; імпорту послуг - 3719,4 млн.дол.США, імпорту товарів - 45 038,6 млн. дол. США. Розрахувати експортну, імпортну та зовнішньоторговельну квоти, якщо середньорічний валютний курс 1 дол.США = 5,0 грн. На основі проведених розрахунків зробити висновок щодо рівня зовнішньоекономічної відкритості України.

$$\text{Експортна квота} = (7505,5 * 5 + 38368,0 * 5) / 544153 * 100\% = 42,15\%$$

$$\text{Імпортна квота} = (3719,4 * 5 + 45038,6 * 5) / 544153 * 100\% = 44,8\%$$

Зовнішньоторговельна квота = $(7505,5 \cdot 5 + 38368,0 \cdot 5 + 3719,4 \cdot 5 + 45038,6 \cdot 5) / 544153 \cdot 100\% = 86,95\%$

ЗАДАЧА. Розрахунок митної вартості товару та нарахування митних платежів (метод додавання).

Розрахувати сукупні витрати експортера, що пов'язані із нарахуванням митної вартості, якщо загальна ціна товару за контрактом становить 100 тис. дол. США., імпортне мито - 10%, митні збори - 0,2% від суми контракту, ставка акцизу - 15%, ПДВ – 20%, вартість транспортування до кордону становить 500 дол. США, від кордону - до пункту призначення імпортера в Україні – 450 дол. США. Базисні мови постачання - франко-завод (Інкотермс - 2000).

Розв'язок

Митна вартість (МВ) = $100\ 000 + 500 = 100\ 500$ (дол.)

Всі платежі на митниці сплачуються у національній валюті. 1 дол.США = 7,5 грн.

МВ = $100\ 500 \cdot 7,5 = 753\ 750$ грн.

Мито (МТ) = $753\ 750 \cdot 10\% / 100\% = 75375$ (грн.)

Митні збори (Мз) = $753750 \cdot 0,002 = 1507,5$ (грн.)

Акцизний збір (Аз) = $(МВ+Мт+Мз) \cdot Аз\% / 100\% = (753750 + 75375 + 1507,5) \cdot 0,15 = 124594,87$ (грн.)

ПДВ = $(МВ+Мт+Мз+Аз) \cdot 0,2 = 191045,47$ (грн.)

Витрати імпортера = МВ+МТ+Мз+Аз+ витрати від кордону до місця призначення = $753750 + 75375 + 1507,5 + 124594.87 + 191045,47 + 450 = 1146722,8$ (грн.)

ЗАДАЧА. Розрахунок митної вартості товару та нарахування митних платежів (метод віднімання).

Фірма-посередник планує здійснити імпортну поставку товару в Україну. Необхідно розрахувати максимальну ціну товару, яку фірма може заплатити своїм постачальникам із урахуванням таких умов (у розрахунку на одиницю товару):

- 1) максимальна ціна на внутрішньому ринку становить 70 дол. США;
- 2) торговельна націнка - 30%;
- 3) витрати на транспортування від постачальника до кордону - 4 дол. США, від кордону до пункту призначення (імпортера) – 3 дол.США
- 4) ПДВ – 20%
- 5) Ставка акцизу – 10%
- 6) імпортне мито - 5%;
- 7) митні збори - 0,2%.

Розв'язок

1) 70 дол. - 130 % (оскільки дана ціна включає торгівельну націнку)

X - 100 %; ціна товару без націнки = $70 \cdot 100 / 130 = 53,85$

2) $53,85 - 3 = 50,85$ (дол.) - ціна без внутрішнього транспортування

3) $50,85 - 120\%$

X - 100%; ціна без ПДВ = 42,38 (дол.)

4) $42,38 - 110\%$

X - 100%; ціна без акцизу = 38,53 (дол.)

5). Оскільки мито і митні збори нараховуються на одну базу, то і зніматися мають одночасно:

$38,53 - 105,2\%$

X - 100%;

ціна без мита і митних зборів = МВ = 36,65 дол.

6). Знімаємо трансп. витрати до кордону: $36,65 - 4 = 32,65$ (дол.)

